

Citace

Co se nám hodilo
a co se může hodit vám

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E

Národní technická knihovna
National Library of Technology

Březen 2020

Citování je užitečné

- Dobře ocitované zdroje dokazují **profesionálně odvedenou práci** – to chcete!
- Umožňujete ostatním, aby si **dohledali vaše zdroje** – když je nenajdou, o čem to vypovídá?
- Prokazujete **znalost/neznalost** problematiky.
- Argumentace autoritou **podepře/rozcupuje** vaší práci.

Citování není tak hrozné, jakmile máte adekvátní vzor, údaje jen opíšete a dosadíte.

Je spousta případů, kdy můžete improvizovat a nebude to chyba (např. ČSN ISO je hodně benevolentní). Pokud se do improvizace pustíte, improvizujte všude konzistentně.

Stejně tak i naši předchůdci umožnili nám, abychom si dohledali jejich zdroje.

Dejte si pozor na nezařazení stěžejních děl a autorů v rámci daného oboru. Stejně tak dávejte pozor, abyste nezařadili dílo, které vůbec neznáte a jen vypadá dobře.

Pokud citujete nějakého autora, argumentujete pak jeho autoritou, což vám určitě pomůže při vaší práci.

Co (by) mi úplně nejvíc pomohlo?

Už během načítání literatury koukat na **citace jiných autorů** (co je pro můj obor obvyklé, jaké typy dokumentů se citují, jakým stylem a metodou) = **praxe**.

Od začátku myslet na to, že zdroj **budu muset citovat**.

Hned jakmile zdroj použiju vytvořit si bibliograf. citaci a někam ji uložit.

Používat generátory/manažery, ale **nevěřit** jim na 100%.

Formulujte své myšlenky tak, aby je nebylo možné dezinterpretovat, jasná terminologie, jasné formulace!

Bibliografická citace identifikuje citovaný dokument, je to popis zdroje a uvádí se nakonec do seznamu literatury.

Když od začátku myslím na to, že zdroj budu muset ocitovat, **umožňuje mi to rozmyslet si, jestli ho mám vážně použít** – jestli nenajdu lepší/kvalitnější stránku nebo knihu apod. Např. mám nějakou webovou stránku na které jsou útržky nějaké knihy – **můžu si sehnat tu knihu v reálu? Nebo budu spoléhat na to, že to někdo na ten web/blog opsal dobře?**

Citujeme

parafrázujeme

Citovat se nemusí:

Když nevím, samozřejmě mohu dané informace pro jistotu ocitovat.
Je také dobré mít připravenou odpověď na otázku, odkud byla informace čerpána, pokud se u obhajoby zeptají.

- Encyklopedická fakta/vzorce/...

Radon je chemický prvek patřící do skupiny vzácných plynů s chemickou značkou Rn.

- **Informace, které lze u cílové skupiny očekávat** - základní znalosti daného oboru (váš odborný text budou číst odborníci, nepodceňovat je)

Biolog ví, co je buňka.

Učitel materiálového inženýrství ví, co jsou plastifikátory.

(není třeba citovat triviální informace pokud to není podstatné např. existuje více přístupů, které si zároveň odporují, definice se mění, vylučují se apod.)

Citovat se (ne)musí:

Výjimky:

- V případě, kdy informaci vyvracíme tak citujeme i obecně známá fakta.
- Vlastní myšlenky a data, které nepoužíváme poprvé (autoplagiátorství).

Citování sebe sama se vyžaduje, např. v diplomce není možné používat pasáže z vlastní bakalářky bez toho, aniž bychom je ocitovali.

Citovat se nemusí?

Diplomky a bakalářky jiných autorů
se samozřejmě citují!

...jsou to také myšlenky někoho
jiného.

“Ukázkový příklad” bývalé paní ministryně, která se až příliš inspirovala diplomkou někoho cizího a značnou část prostě opsala.
Takoví hrdinové riskují, že se stanou **obětí médií** nebo že jim bude **zpětně odebrán titul**.
Antiplagiátorské systémy jsou dnes už pořádně promakané a jen tak něco jimi neprojde. **Buďte při psaní práce zodpovědní.**

Ministryně Malá opisovala i v práci o chovu králíků, ukázaly analýzy. *iDnes* [online]. 3.7.2018 [vid. 2019-11-21]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/tatana-mala-ministryne-spravedlnosti-diplomka-diplomova-prace-univerzita-kralici-plagiat-opisovani.A180703_140015_domaci_jkk

Kdy se hodí citace a kdy parafráze?

Mohou se používat různé termíny:
citát = citace = přímá citace = doslovná citace
Někdy to může být lehce matoucí, důležité je zaměřit se vždy na daný kontext.

Doslovná citace

- definice, klíčová tvrzení
- text, který bychom lépe nezformulovali
- začátek a konec **jasně odlišen uvozovkami**, kurzívou nebo samostatným odstavcem

Zdroj musí být uveden, ať už jde o citaci nebo parafrázi!

Vermikompostování je jedna z „*metod zpracování odpadů v hodnotný materiál použitelný pro zlepšení půdních vlastností*“ (Kalina, 2016, str. 58).

Kdy se hodí citace a kdy parafráze?

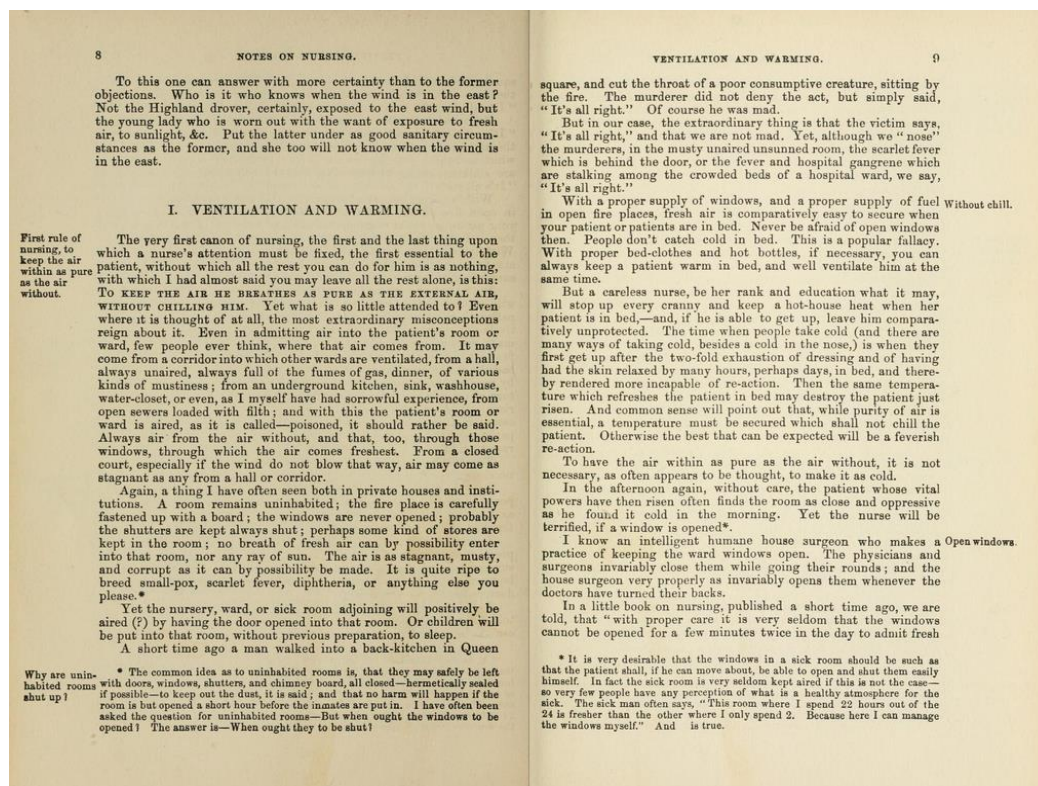
Parafráze

- dlouhý text, který stačí sumarizovat
- text, který se **neshoduje se stylem** našeho psaní
- potřeba napsat tak, aby bylo zřejmé, **kde končí naše myšlenka a začíná cizí**
- formát textu parafráze je obvykle stejný jako vlastní text

Parafráze není
obměna některých
slov za jejich
synonyma!

Zdroj musí být uveden, ať už jde o citaci nebo parafrázi!

Odpady se mohou zpracovávat několika metodami. Jednou z nich je vermikompostování, kdy odpad po zpracování může velmi dobře sloužit k zlepšení půdních vlastností.
(Kalina, 2016, str. 58)

Nightingaleová (1946, str. 8-10) upozorňuje na podstatnou roli, kterou hraje větrání v péči o pacienta.

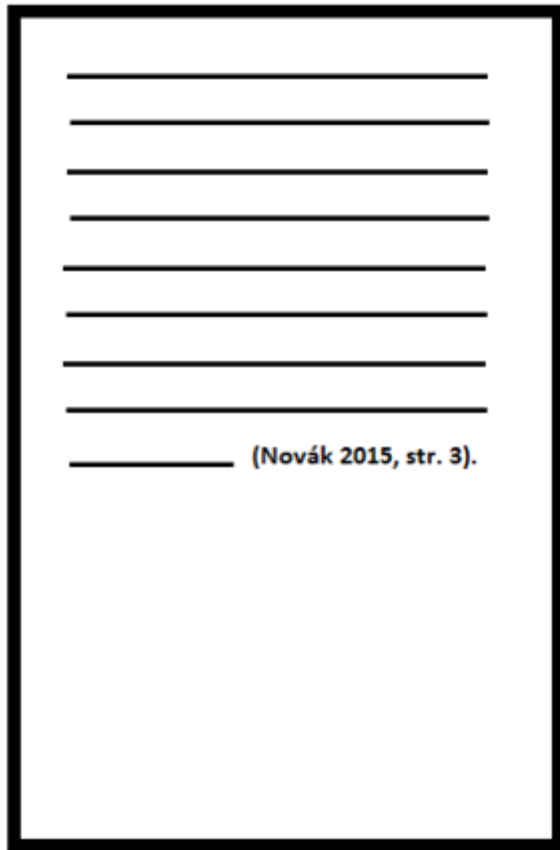

Nightingaleová (1946, str. 8) ve své knize říká: „Základním pravidlem ošetřovatelství, první a poslední věcí, na kterou musí každá sestra upínat svou pozornost, první nezbytností vůči pacientovi, bez které je vše ostatní, co byste pro něj mohli udělat k ničemu a téměř bych řekla, že to můžete vynechat, je: Udržujte vzduch, který vdechuje stejně čistý jako venkovní vzduch, aniž byste pacienta ochladili.“ (překlad autorky)1

NIGHTINGALE, Florence. *Notes on nursing: what it is, and what it is not* [online]. B.m.: Philadelphia : J.B. Lippincott Company, 1946 [vid. 2018-03-14]. Dostupné z: <https://archive.org/stream/notesnursingwhat00nigh#page/8/mode/2up>

- 1) Text originálu: „The very first canon of nursing, the first and the last thing upon which a nurse's attention must be fixed, the first essential to a patient, without which all the rest you can do for him is as nothing, with which I had almost said you may leave all the rest alone, is this: TO KEEP THE AIR HE BREATHES AS PURE AS THE EXTERNAL AIR, WITHOUT CHILLING HIM.“

Kde parafráze začíná a kde končí?

Putnam ve své nejznámější eseji rozvíjí teorii z 60. let, podle které jsou mentální stavy funkcionálními stavy organismu (1967, str. x).

Zdroj mohu citovat i tímto způsobem - autor je zmíněn přímo ve větě a ne v závorce. Dá se použít, když mi to stylisticky zapadne do textu. Když v jednom odstavci čerpám z více zdrojů, tak mohu takhle snadno odlišit, která myšlenka je převzatá a odkud.

Je však důležité dbát na to, kterou citační metodu používám (viz dále). Zde je uvedena metoda (autor, datum).

Jméno autora v závorce

Ve své knize Novák tvrdí že „.....
.....“ (2015, str. 3).

Jméno autora už jsme zmínili – je jasné, že dokument, na který odkazujeme v závorce, se váže k němu.

„Výsledky pozorování naznačují
.....“ (Novák 2015, str. 3).

Klasická doslovná citace, jméno autora je až za tím, co říká.

..... ale výsledky mohou být částečně zkreslené, tvrdí Novák (Novák 2015, str. 3).

Duplikace odkazů k autorovi, není to chyba, vypadá to trochu blbě.

Citace v textu a bibliografická citace

Citace v textu/odkaz lokalizuje umístění textu v citovaném dokumentu (en. citation)

„Roboti v blízké době zaberou naše byty.“ [3]

Metoda číselného odkazu

„Roboti v blízké době zaberou naše byty“
(Tvrdá, 2015).

Metoda (autor, datum)

Bibliografická citace identifikuje dokument (en. reference)

[3] TVRDÁ, Pavlína, 2015. *Roboti zaberou naše byty a chleba si pomazou Appetity*. Praha: Karolinum. ISBN 978-40-7328-068-2.

Bibliografické citace mohou být v seznamu literatury řazeny podle toho, jak jdou v textu popořadě nebo podle abecedy. Záleží na citační normě, metodě a na instrukcích od školy/vedoucího.

Jaké % doslovných citací můžu mít v textu?

Theses upozorní na **shodu větší než 30%**.

Nerozlišuje, jestli jsou to řádně ocitované doslovné citace nebo obšlehnutné pasáže (žádný antiplagiátorský systém zatím nedokáže rozhodnout, co je a co není plagiát – vždycky posuzuje člověk).

Submit File				
☐	AUTHOR	TITLE	SIMILARITY	GRADE
☐	Pavčina Tassanyi	sš práce	6% <div><div></div></div>	

theses.cz

Každá škola má nastavená svá pravidla a kritéria, dle kterých hodnotí důvěryhodnost práce. Můžete se zeptat svých předchůdců na tipy a rady.

vermikompostéru nezapáchá, tzn., že se jeho použití neomezuje pouze na venkovní prostory, ale můžeme jej mít také v bytě a šetrným způsobem zlikvidovat organický odpad, který podle některých odhadů činí až 30 % (TedX Talks, 2017) veškerého odpadu běžné domácnosti.

2. 3 Výluh ze slepičího trusu

Výluh ze slepičího trusu patří k tradičním hnojivům, jež si lze připravit svépomocí ze zkvašeného slepičího trusu. Tento způsob hnojení je běžný především na venkově; jednak díky snadné dostupnosti hnojiva a také z důvodu zápachu během procesu zpracování.

2. 4 Obsah živin ve slepičím trusu a žížalím čaji

Minerální živiny jako fosfor, draslík nebo dusík jsou nezbytné pro správný růst rostlin a tvorbu plodů. Jejich zastoupení v půdě se může lišit. Přihnojování slouží k doplnění těchto důležitých látek do půdy v případě jejich nedostatku. Obsah živin v hnojivu je proto velmi důležitým kritériem pro jeho použití.

2.4.1 Fosfor

(...)

³ (překlad autorky) "Has been reported that worm tea contained certain concentrations of plant nutrients making it useful as a liquid fertilising medium, if used with care."

8

konci v seznamu literatury.

Protože citujeme video online, logicky **chybí v závorce č. stránky**, čísla stránek nepíšeme ani u webových stránek atd. – žádná tam nejsou, to dá rozum.

Příklad autorky: když chci ocitovat větu, ale původní zdroj je v jiném jazyce, můžu si ji přeložit do češtiny a do poznámky pod čarou dát originální znění. Překlad by měl být co nejvěrnější, ale nepřekládám zase doslova jak robot nebo Google translator, jasný?

Match Overview

6%

1	dspace.cuni.cz Internet Source	2%	>
2	dspace.tul.cz Internet Source	1%	>
3	dspace.vsb.cz Internet Source	1%	>
4	agrochemia.uniag.sk Internet Source	1%	>
5	www.scialert.net Internet Source	1%	>
6	dspace.vutbr.cz Internet Source	<1%	>
7	www.youtube.com Internet Source	<1%	>
8	repositorio.unesp.br Internet Source	<1%	>
9	Submitted to Easton C... Student Paper	<1%	>
10	Submitted to Charles U... Student Paper	<1%	>
11	dspace5.zcu.cz Internet Source	<1%	>

Styl a metoda citování

Styl a metoda citování

- Citační styl stanovuje požadavky na **pořadí údajů** v bibliografické citaci a **jaké údaje** je třeba uvést.

Tzn. co uvádím a v jakém pořadí (stylů je fakt hodně).

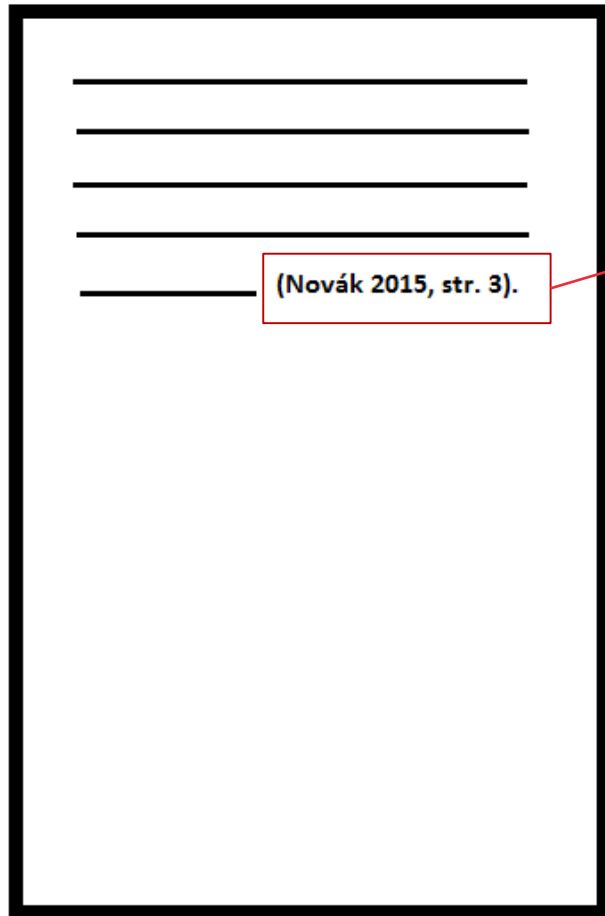
- Metoda citování je způsob, jakým citace **zařazují do textu** a **jak k nim odkazují**.

Tzn. jakým způsobem to uvádím a kde (metody jsou v podstatě 3).

Školou nebo vedoucím by mělo být určeno, který citační styl a metodu použít.
Zjistěte si to!

Pokud to náhodou dané není, zeptejte se kolegů z oboru, jaký styl a metoda je nejvhodnější.
Důležité je držet v celé práci jednotný styl a metodu.

Metoda: (autor, datum)

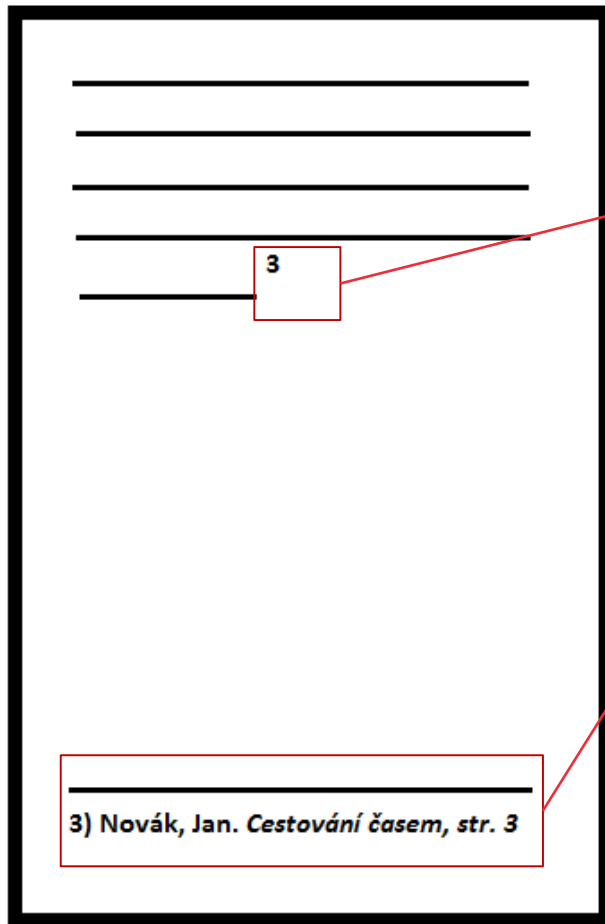
V textu je za doslovnou citací nebo parafrází závorka s příjmením autora, rokem a číslem/rozsahem stran.

Nejrozšířenější metoda, jasná, stručná – pozor na **umístění roku**, v seznamu zdrojů musí být **hned za jménem**.

NOVÁK, Jan, **2015**. *Cestování časem*. Praha: Karolinum. ISBN...

Bibliografická citace / seznam zdrojů

Metoda: poznámka pod čarou

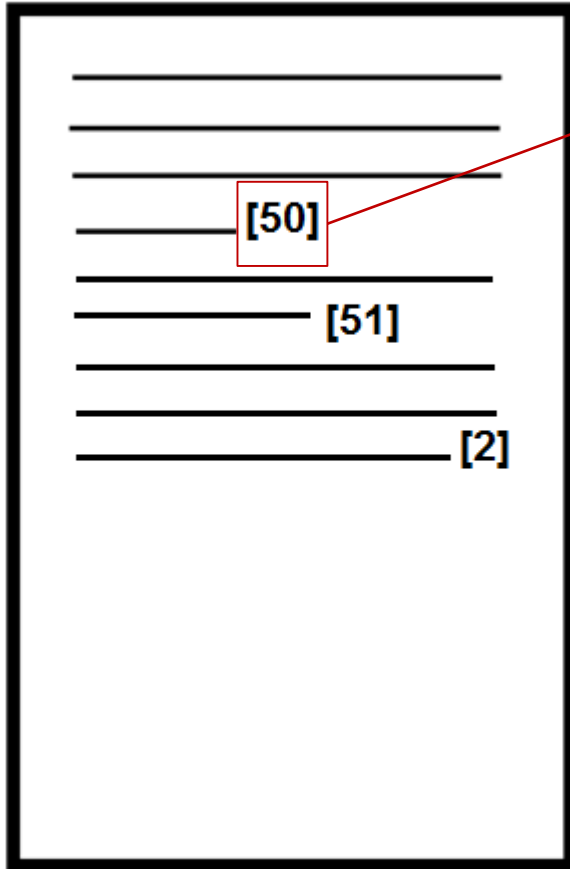
V textu je za doslovnou citací nebo parafrází **číslo citace** (každé číslo je unikátní), v poznámce pod čarou jméno, název knihy a číslo/rozsah stran.

Používá se spíše v humanitních oborech, výhoda: info o dokumentu neustále na očích.

NOVÁK, Jan. *Cestování časem*. Praha: Karolinum, 2015. ISBN

Bibliografická citace / seznam zdrojů

Metoda: [číselný odkaz]

V textu je za doslovnou citací nebo parafrází číslo, které se váže na konkrétní dokument – stejné číslo se může opakovat vícekrát (podle toho kolikrát dokument citujeme).

Obvykle se odkazujeme na citované zdroje v pořadí, v jakém jsou citovány poprvé.

[2] KOVÁŘ, Tomáš. *Zajímavý nadpis*. Praha: Odeon, 2015. ISBN
...
[50] ČERNÝ, Petr. *Strhující story*. Praha: Odeon, 2000. ISBN
[51] NOVÁK, Jan. *Cestování časem*. Praha: Karolinum, 2015. ISBN

Je potřeba ověřit, co nám k pořadí bibliografických citací v seznamu literatury říká norma a jaké jsou instrukce školy/vedoucího. Požadavky se mohou lišit.

Bibliografická citace / seznam zdrojů

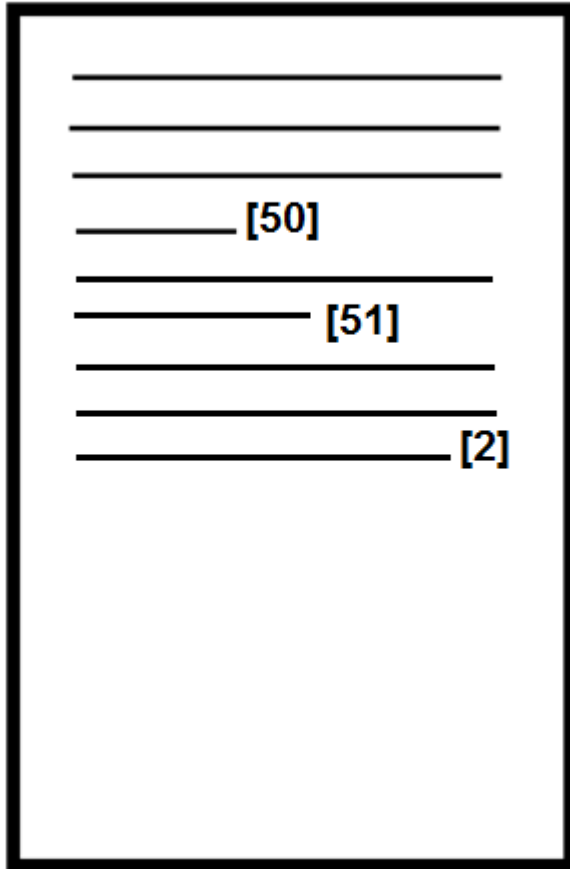
Metoda: [číselný odkaz]

Často u kratších textů (není tolik zdrojů).

Pozor na!

- Uvádění čísel stránek:
[50, str. 6] → Je jasné, že jde o dokument č. 50, strana č. 6.
[50, 6] → Může znamenat, že jde o odkaz na zdroj č. 50 a zdroj č. 6.
- Více odkazů k jedné informaci ideálně:
[50, str. 4] [6, str. 13] nebo [50, str. 4; 6, str. 13]
- Varianta alla Písmo Svaté: [50:4; 6:13]

Dost často jsou odkazy prolinkované, je-li zvykem číst je v el. podobě.

Citační styl

- Máte styl daný? Můžete si vybrat?
- Je to uvedeno na stránkách ústavu/katedry?
- Každý styl má vlastní návod – všechno je online.

[ČSN ISO 690](#) verze 2010 (podrobnější + více el. dokumentů)

[Interpretace ČSN ISO 690](#) (stručnější verze)

[ČSN ISO 690: 2011](#) (online interpretace normy, příklady)

Styl a metoda musí být vždy **konzistentní** pro celý dokument.

Citační styl

Chicago (16th edition)

Asimov, Isaac. 2008. *I, Robot*. Robot Series. New York: Bantam Books.

IEEE

I. Asimov, *I, robot*. New York: Bantam Books, 2008.

MLA (7th edition)

Asimov, Isaac. *I, Robot*. New York: Bantam Books, 2008. Robot Series.

Proč je stylů tolik?

V různých oborech se klade rozdílný důraz na to, **co** a **jak** se musí citovat.

Přírodní, technické a humanitní obory se liší **ve specifických zdrojích (články, mapy, archiválie, software...)**.

Školy, časopisy si (občas) definují vlastní styly proto, aby se jim dobře citovaly zdroje obvyklé v jejich oboru.

Citační manažery aneb jak si práci s citacemi usnadnit

Citační manažery

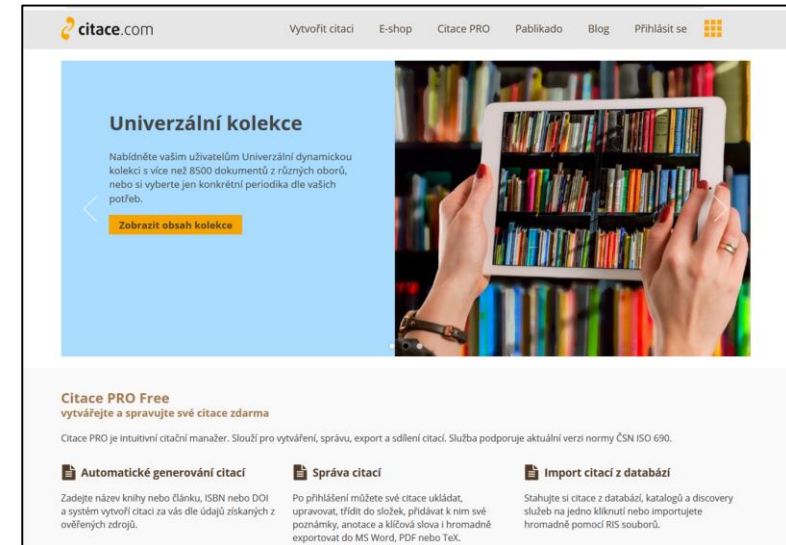

[Learn how to use Zotero in 30 minutes](https://www.zotero.org)

www.zotero.org

Zotero

- Vhodné pro organizaci tištěných i elektronických zdrojů.
- Lze vytvořit nebo nahrát různé formy zdrojů (video, prezentace, rozhovor, apod.).
- Ukládají se metadata zdrojů včetně abstraktu, pokud je k dispozici.
- Je zdarma :).
- Rozšířená verze je pak za poplatek.

[Zjednodušte si citování s Citace PRO](https://www.citace.com)

Série videí s návodem, jak citační manažer používat

[Návod na CitacePRO](https://www.citace.com)
[Doplněk do Wordu](https://www.citace.com)

www.citace.com
www.citacepro.com

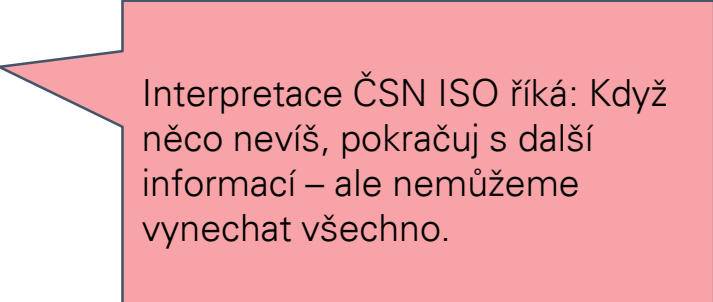
Citace PRO

- Hodí se hlavně na práci s knihami.
- Účet a rozšířená práva skrze NTK nebo univerzitu.
- Jednoduchá generace citací a bibliografických citací.
- Doplněk do Microsoft Word.

Dilemata a špeky

Dilemata: Neznáme autora

- Ještě to **neznamená**, že informaci nemůžeme použít, především u online zdrojů.
- Musíme se zamyslet nad **věrohodností zdroje** jako celku.
- Ideálně akademické/státní instituce, stránky úřadů, výzkumných ústavů apod.
- Anon. – anonym

Interpretace ČSN ISO říká: Když něco nevíš, pokračuj s další informací – ale nemůžeme vynechat všechno.

Dilemata: roč. vol. č. no.

Pulse Phase Dynamic Thermal Tomography Investigation on the Defects of the Solid-Propellant Missile Engine Cladding Layer

autor [Peng, Wei](#); [Wang, Fei](#); [Liu, Jun-yan](#); [další...](#)

International Journal of Thermophysics, 04/2018, Ročník 39, Číslo 4

Pulse phase dynamic thermal tomography (PP-DTT) was introduced as a nondestructive inspection technique to detect the **defects** of the **solid-propellant missile engine cladding layer**...

Článek v odborném časopise: [Plný text online](#)

Náhled ▼

roč. 39, č. 4, s. 1-
12.

39(4), 1-
12.

Ověřím si, zda mi citační norma říká, jak přesně citovat údaje typu ročník, číslo a stránky.

Správně jsou všechny tři možnosti uvedené na příkladu. Důležité je být **konzistentní** v celé práci.

PENG, Wei *et al.* 2018. Pulse Phase Dynamic Thermal Tomography Investigation on the Defects of the Solid-Propellant Missile Engine Cladding Layer. *International Journal of Thermophysics*. 2018, **vol. 39, no. 4, p. 1-12**. ISSN 0195-928X.

DOI (Digital Object Identifier)

<https://www.doi.org/>

Int J Soc Robot (2009) 1: 217–221
DOI 10.1007/s12369-009-0026-2

ORIGINAL PAPER

Personal Robots, Appearance, and Human Good: A Methodological Reflection on Roboethics

Mark Coeckelbergh

Accepted: 20 May 2009 / Published online: 5 June 2009
© The Author(s) 2009. This article is published with open access at Springerlink.com

Abstract The development of pet robots, toy robots, and sex robots suggests a near-future scenario of habitual living with 'personal' robots. How should we evaluate their potential impact on the quality of our lives and existence?

In this paper, I argue for an approach to ethics of personal robots that advocates a methodological turn from robots to humans, from mind to interaction, from intelligent thinking to social-emotional being, from reality to appearance, from right to good, from external criteria to good internal to practice, and from theory to experience and imagination. First I outline what I take to be a common approach to roboethics, then I sketch the contours of an alternative methodology: ethics of personal robots as an ethics of appearance, human good, experience, and imagination.

The result is a sketch of an empirically informed anthropocentric ethics that aims at understanding and evaluating what robots do to humans as social and emotional beings in virtue of their appearance, in particular how they may contribute to human good and human flourishing. Starting from concrete experience and practice and being sufficiently sensitive to individual and cultural differences, this approach invites us to be attentive to how human good emerges in human-robot interaction and to imagine, possibilities of living with personal robots that help to constitute good human lives.

Keywords Personal robots · Ethics of robotics · Appearance · Human flourishing · Artificial intelligence

M. Coeckelbergh (✉)
University of Twente, P.O. Box 217, Enschede, The Netherlands
e-mail: m.coeckelbergh@utwente.nl

1 Introduction

There is an international trend in robotics from industrial applications towards robots that play a role in personal life. The development of pet robots, toy robots, and sex robots suggests a near-future scenario in which living with robots will be as habitual as living with TV, mobile phones, and internet. Such 'personal robots' will 'share physical and emotional spaces with the user' [1]. They could play a role in entertainment, education, household, and health care. Sometimes they are called 'social robots', and Turkle has proposed the term 'relational artefacts' [2]. Perhaps we will enter in relationships with robots [3]. In any case, personal robots are likely to have a significant impact on the quality of our lives and existence. How can and should we evaluate living with personal robots?

In this paper, I argue for an approach to ethics of personal robots that advocates a methodological turn from robots to humans, from mind to interaction, from intelligent thinking to social-emotional being, from reality to appearance, from right to good, from external criteria alone to good internal to practice, and from theory to experience and imagination. First I outline what I take to be a common approach to roboethics, then I sketch the contours of an alternative methodology: ethics of personal robots as an ethics of appearance, of the good life, and of experience and imagination.

2 A Common Approach to Roboethics

A common approach to roboethics (including ethics of personal robots) is characterised by the following methodological features: it focuses on the mind and reality of the robot and it understands roboethics as a branch of applied ethics

Int J Soc Robot (2009) 1: 217–221
DOI 10.1007/s12369-009-0026-2

ORIGINAL PAPER

Personal Robots, Appearance, and Human Good: A Methodological Reflection on Roboethics

Mark Coeckelbergh

DOI zajišťuje jednoznačnou identifikaci digitálního dokumentu na internetu, je neměnný a poskytuje trvalý odkaz na dokument.

Když známe DOI (identifikátor digitálního objektu) - máme z půlky vyhráno – umožní nám najít dokument (když už třeba nevím, kde jsme ho sebrali) a pomůže při citování.

Springer

COECKELBERGH, Mark. Personal Robots, Appearance, and Human Good: A Methodological Reflection on Roboethics. *International Journal of Social Robotics*. 2009, vol. 1, no. 3, s. 217-221. ISSN 1875-4791. (DOI): 10.1007/s12369-009-0026-2 nebo Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.1007/s12369-009-0026-2>

Dilemata: citace citátu

Aneb doslovná citace
doslovné citace

- Je vždy lepší mít své zdroje z první ruky, text si projít a samostatně posoudit – **citát může být vytržený z kontextu**, hned další věta ho může zpochybňovat.
- Zvláště, pokud se jedná o věci na webu, diplomky, disertace, které neprošly publikačním procesem atd. Všichni děláme chyby. :)
- Nemáme-li jinou možnost, řídíme se citační normou.

Pokud toto není v normě ošetřeno, můžete se inspirovat naším příkladem dále.

Dilemata: citace citátu

- V seznamu lit. citujeme ten dokument, ze kterého jsme čerpali, tzn. ten **sekundární**.

Tvrdý ve své knize zmiňuje Argument čínského pokoje, ve kterém John Searle čtenáře vybízí:

.....
(Searle 1994 **cit. podle** Tvrdý 2014, s. 61)

Dilemata: jak citovat data?

Takto je ocitovaný
obrázek mapové vrstvy.

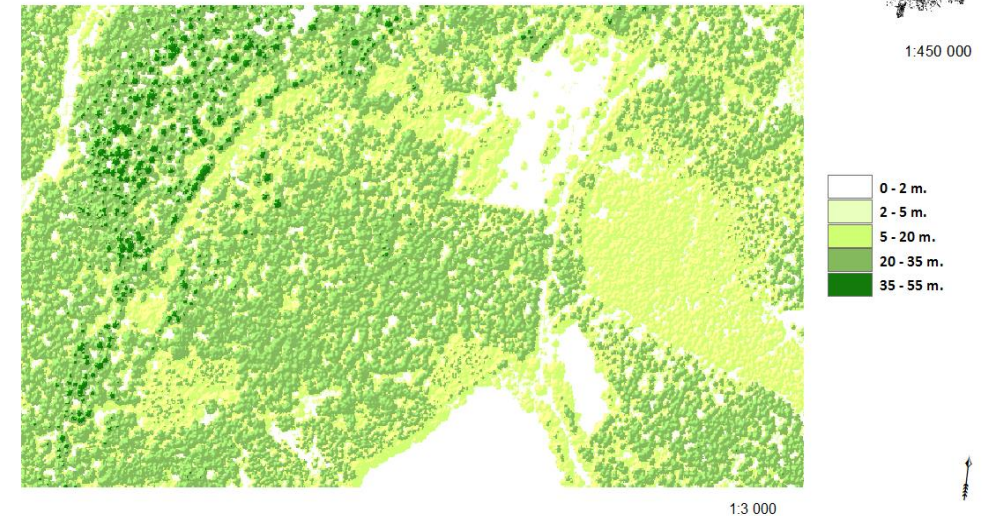
HENZL, Jiří. Digitální model vegetace [mapový výstup]. 2017. In: HENZL, Jiří. *Vliv rozlišení proměnných odvozených z digitálních výškových modelů na modely druhové distribuce*. Praha, 2017. Diplomová práce. Česká zemědělská univerzita. Fakulta životního prostředí

X

HENZL, Jiří. *Digitální model vegetace Krkonošského národního parku* [datová vrstva TIF]. 2017 [cit. 13.6.2018]. Dostupné z: <http://lib.mylibrary.com?ID=86344>

Takto jsou ocitovaná data, tedy vrstva TIF. Vztahuje se pouze k surovým datům.

Digitální model vegetace

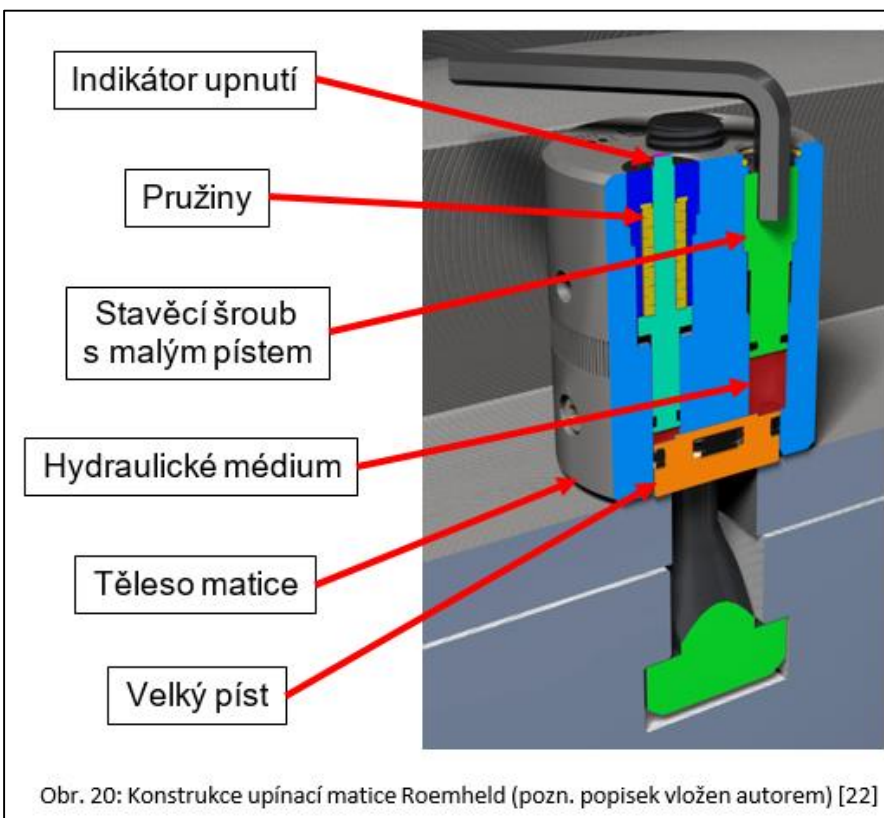
Správně jsou obě dvě varianty. Záleží, co je potřeba pro konkrétní práci.

Dilemata: printscreen z Youtube

Když chcete vyříznout printscreen z videa a použít ho jako ilustraci pro vysvětlení daného problému se začleněním vlastních popisků a označení.

Název videa, *YouTube* [online]. Datum vzniku / změny. [Datum citování].
Dostupné z: URL. **Kanál věrohodného uživatele X**

Citační metoda
číselného odkazu

[22] Hydro-mechanical clamping nut with force display. *Youtube* [online]. 22. 1. 2016. [vid. 2019-02-18]. **Výřez obrázku z času 0:48.** Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=7AnUG_GgaVM&feature=youtu.be. Kanál uživatele ROEMHELD Gruppe

Citační metoda (autor,
datum)

ROEMHELD Gruppe, 2016. Hydro-mechanical clamping nut with force display. *Youtube* [online]. 22. 1. 2016. [vid. 2019-02-18]. **Výřez obrázku z času 0:48.** Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=7AnUG_GgaVM&feature=youtu.be. Kanál uživatele ROEMHELD Gruppe

Věci na webu

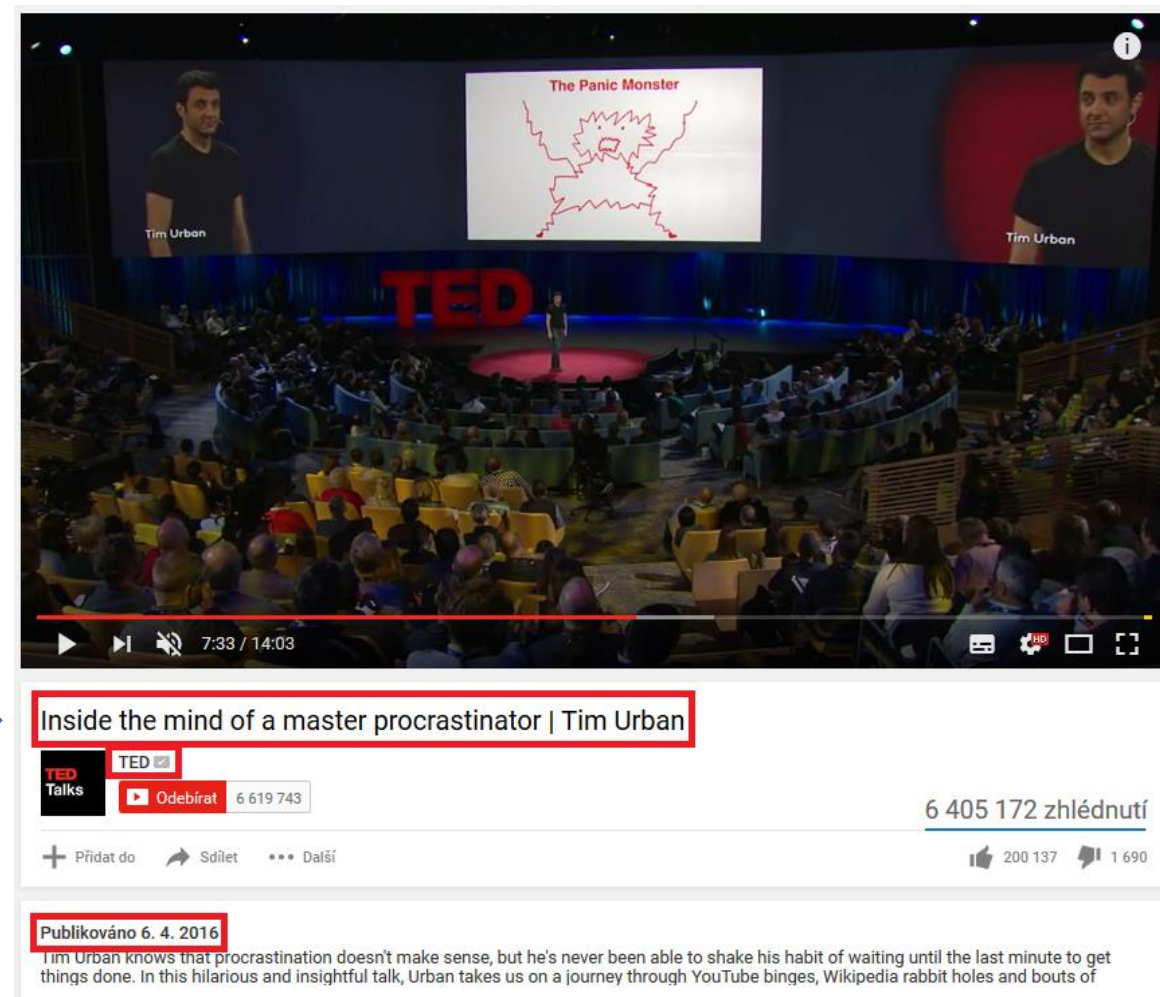
Název videa, *YouTube* [online]. Datum vzniku / změny. [Datum citování]. Dostupné z: URL.
Kanál uživatele xy

Inside the mind of a master procrastinator | Tim Urban, *Youtube* [online]. 6. 4. 2016 [vid. 2018-02-26]. Dostupné z:

<https://www.youtube.com/watch?v=arj7oStGLkU>. Kanál uživatele TED Talks

Struktura citování youtube je úplně stejná jako pro všechny ostatní věci na webu.

Když sledujeme film na kanále někoho jiného, citovat jako obyčejný film, za předpokladu že jsou zachovány známé titulky/informace o filmu.

Dilemata: médium

Dokument - Kryštof Kolumbus a jeho mapy

349 zhlédnutí

Houle Abdul

Publikováno 3. 11. 2017

Kryštof Kolumbus a jeho mapy, 2012
[dokumentární film]. Paolo Santoni. Francie.

Je-li video celé, je lepší citovat originál, než uvádět divný kanál uživatele (jde to samozřejmě pouze pokud film existuje v nějaké nezávislé formě i jinde).

Kolumbus online je, ale opravdu chceme odkazovat na ten kanál?

Dokument – Kryštof Kolumbus a jeho mapy, *YouTube* [online]. 3. 11. 2017. [2019-03-18]. Dostupné z:
<https://www.youtube.com/watch?v=qXxhFQ5lqLA>.
Kanál uživatele Houle Abdul

Dilemata: médium

Pokud je oskenovaná kniha zřetelnou kopií té tištěné, citujeme ji jako obyčejnou knihu.

Elektronickou knihu zase citujeme jako elektronický dokument, tzn. přidáme nosič: online + url + datum citování.

OSMNÁCTÁ CESTA

Výprava, o které chci psát, byla jak svými důsledky, tak svými rozměry největším dílem mého života. Je mi jasné, že mým slovům málokdo uvěří. Ale i když to vypadá jako paradox, nevěřícnost čtenářů mi úkol právě usnadňuje. Nemonu totiž tvrdit, že bych byl uskutečnil svůj záměr na výbornou. Po pravdě řečeno, dopadlo to spíš špatně. A přestože jsem to nezbabral já, nýbrž jistí závistivci a ignoranti, kteří mi zkřížili plány, není mi lehčeji na duši.

Výprava, na kterou jsem se vydal, měla za úkol stvořit vesmír. Ne nějaký nový vesmír, který do té doby neexistoval, naopak — právě ten vesmír, ve kterém žijeme. Tohle prohlášení vypadá jako nesmysl, jako úplná pitomost, protože nelze přece stvořit něco, co už existuje — a dokonce tak dlouho a neodvolatelně jako kosmos! Čtenář by si ještě mohl pomyslet, že propaguji nějakou extravagantní hypotézu, ve které se tvrdí, že dosud neexistovalo nic jiného než Země a že všechny galaxie, slunce, mračna a mléčné dráhy byly jen jakási fata morgána. Ani to však není správné. Já jsem totiž skutečně stvořil všechno, absolutně Všechno — a tedy i Zemi a sluneční soustavu a metagalaxii, což by jistě byl důvod k vychloubání, nebýt toho, že ten můj výtvar má tolik nedostatků. Týkájí se částečně stavebního materiálu, ale hlavně živé hmoty, především člověka. S člověkem souvisí mé největší trápení. Jistě, ti, které uvedu jménem, se mi zapletli do práce a pokazili ji, což ovšem nemá znamenat, že bych se proto cítil bez viny. Měl jsem si to

všechno pečlivěji naplánovat, na různé věci dohlédnout, na různé věci vzít zřetel. Ale teď už je pozdě na jakékoli opravy a zdokonalování. Od dvacátého října minulého roku jdou všechny, úplně všechny konstrukční chyby univerza a vady lidské povahy na můj vrub. Před tímto vědomím nemohu nikam utéci.

Začalo to před třemi lety, kdy jsem se díky profesorovi Tarantogovi seznámil v Bombaji s jistým fyzikem slovanského původu. Pobýval tam jako takzvaný »visiting profesor«. Tento vědec jménem Samuel Skala se po více než třicet let zabýval kosmologií, tedy odvětvím astronomie, které zkoumá původ a okolnosti vzniku vesmíru.

Když se s tímto předmětem zevrubně seznámil, dospěl k matematicky exaktnímu závěru, který přivedl v úžas i jeho samého. Jak známo, dělí se všechny teorie kosmogeneze na dvě kategorie. Do první patří ty teorie, které považují vesmír za trvalý věčný čili nemající počátek. Druhá obsahuje teorie, podle nichž vesmír kdysi vznikl, a to explozivně, díky výbuchu praatomu. Oba tyto názory vždycky narážely na obrovské potíže. Pokud jde o první, má věda vzrůstající počet důkazů, že viditelný kosmos je starý několik miliard let. Vyznačuje-li se něco určitým věkem, není nic jednoduššího než zpětným počtem dojít k momentu, kdy tento věk začal od nuly. Jenže věčný kosmos takovouhle »nulu«, tedy počátek, mít nemůže. Pod nátlakem nových poznatků se proto většina vědců vyslovuje pro vesmír, který vznikl před nějakými patnácti či osmnácti miliardami let. Nejdříve existoval určitý útvar zvaný ylem, praatom nebo ještě jinak, ten explodoval a zrodila se z něho hmota s energií, hvězdná mračna, vířící galaxie, tmavé a světlé mlhoviny, plovoucí v zředěném plynu plném záření. To všechno se dá velmi přesně a pěkně vypočítat, pokud někoho nenapadne otázka: »A kde se vlastně vzal ten praatom?« Na tu otázku totiž neexistuje odpověď. Existují jen určité výmluvy, to ano, ale ty žádného poctivého astronoma nemohou uspokojit.

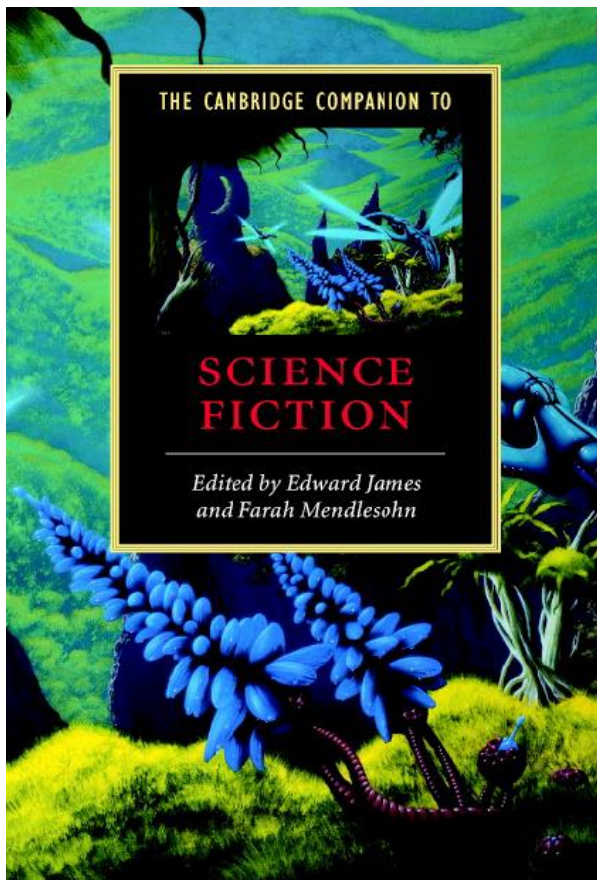
LEM, Stanisław. *Futurologický kongres*. Překlad: Helena STACHOVÁ. Praha: Svoboda, 1977, 333 s.

Dilemata: software

Autor, distributor. *Název programu*
[software] Datum vydání. [datum
zpřístupnění]. Dostupnost.
Požadavky na systém.

ESET SOFTWARE, S.R.O. *ESET NOD32 Antivirus 5* [software]. 2011. [přístup 17. 10. 2011]. Dostupné z: <http://www.eset.cz/cz/domacnosti/produkty/antivirus/> [Požadavky na systém: procesor i386 (Intel® 80386), amd64 (x86-64), operační systém Microsoft Windows 2000, XP, Vista, Windows 7, Windows Home Server, volné místo na disku 400 MB, operační paměť 100 MB]

THE CAMBRIDGE
COMPANION TO
SCIENCE FICTION

EDITED BY
EDWARD JAMES
AND
FARAH MENDLESOHN

Editori nejsou nutně autoři!

Častá otázka:

Kdy citovat toto a proč?

Jedná se o přehledovou publikaci, která obsahuje množství dílčích studií, které na sebe tematicky/chronologicky navazují – jako celek se bude citovat **pouze** v případě, že komentujeme její celkový přínos nebo nějaké obecné výstupy.

JAMES, Edward, MENDLESOHN, Farah, ed., *The Cambridge Companion to Science Fiction*. New York: Cambridge University Press, 2003. 295 s. ISBN 9780521816267.

Postmodernism and science fiction

Given that sf is notoriously difficult to define, and that postmodernism is (usually) resistant to any absolute definition, any account of postmodernism and sf risks collapsing under the weight of its own hesitations. This chapter will isolate several theories of postmodernism, examine the interplay of postmodernism and sf and offer a brief critique of postmodernism. It should perhaps be taken for granted that much postmodernism reads like sf.

Definitions

Postmodernism came into critical focus as an approach thanks to an article by Fredric Jameson,¹ and soon became one of the commonest critical approaches to sf. The term pre-dates Jameson; most significantly in architecture 'postmodernism' had been used to designate a particular style which rejected the brutalism of modernism in favour of eclecticism, quoting from earlier styles and mixing aesthetics.

In the 1960s and 1970s 'postmodern' began to be applied to a series of writers active after 1945 whose works demonstrate knowledge of their own fictionality, either by drawing attention to the creative process of narration, by containing books within books or by breaking down boundaries between author and characters – examples include the works of Beckett, Burroughs and Borges. Kurt Vonnegut is perhaps the author who has most featured himself as a character within his own science fictions – partly in the debate about sf in the novels featuring Kilgore Trout, but most clearly in his interventions into such narratives as *Slaughterhouse-5* (1969), drawing on his experience in Dresden after the Allied bombing raid, or *Breakfast of Champions* (1973), especially at the end when he sets his characters free. It should be emphasized that Vonnegut here is just another character, just as Tom Robbins is when doing battle with his typewriter in *Still Life With Woodpecker* (1980) and Robert Sheckley when he tries to get his narrative to work in *Options* (1975).

Podle Jamese a Mendlesohnové (2003, str. 137) začalo pronikání postmoderních prvků do sci-fi na začátku 60. a 70. let.

Postmoderní prvky začaly do sci-fi pronikat na začátku 60. a 70. let (James, Mendlesohn 2003, str. 137).

Špatně!

Chyba je v tom, že jsou zde citováni editoři a ne autor citované kapitoly.

V rámečku je jméno Mendlesohn – ale jedná se o ženu – uvést správný tvar, pokud jména v práci přechylujeme.

JAMES, Edward, MENDLESOHN, Farah, ed., 2003. *The Cambridge Companion to Science Fiction*. New York: Cambridge University Press. ISBN 9780521816267.

Postmodernism and science fiction

Given that sf is notoriously difficult to define, and that postmodernism is (usually) resistant to any absolute definition, any account of postmodernism and sf risks collapsing under the weight of its own hesitations. This chapter will isolate several theories of postmodernism, examine the interplay of postmodernism and sf and offer a brief critique of postmodernism. It should perhaps be taken for granted that much postmodernism reads like sf.

Definitions

Postmodernism came into critical focus as an approach thanks to an article by Fredric Jameson,¹ and soon became one of the commonest critical approaches to sf. The term pre-dates Jameson; most significantly in architecture 'postmodernism' had been used to designate a particular style which rejected the brutalism of modernism in favour of eclecticism, quoting from earlier styles and mixing aesthetics.

In the 1960s and 1970s 'postmodern' began to be applied to a series of writers active after 1945 whose works demonstrate knowledge of their own fictionality, either by drawing attention to the creative process of narration, by containing books within books or by breaking down boundaries between author and characters – examples include the works of Beckett, Burroughs and Borges. Kurt Vonnegut is perhaps the author who has most featured himself as a character within his own science fictions – partly in the debate about sf in the novels featuring Kilgore Trout, but most clearly in his interventions into such narratives as *Slaughterhouse-5* (1969), drawing on his experience in Dresden after the Allied bombing raid, or *Breakfast of Champions* (1973), especially at the end when he sets his characters free. It should be emphasized that Vonnegut here is just another character, just as Tom Robbins is when doing battle with his typewriter in *Still Life With Woodpecker* (1980) and Robert Sheckley when he tries to get his narrative to work in *Options* (1975).

Pronikání postmoderních prvků do sci-fi staví Butler (2003, str. 137) na začátek 60. a 70. let.

Postmoderní prvky začaly do sci-fi pronikat na začátku 60. a 70. let (Butler 2003, str. 137).

Jedná se o kompendium – necitujeme tedy editory, ale autora daného příspěvku uvedeného v rámci kompendia.

BUTLER, Andrew M., 2003. Postmodernism and science fiction. In: JAMES, Edward a Farah MENDLESOHN, ed. *The Cambridge Companion to Science Fiction*. New York: Cambridge University Press, 2003, 137 - 149. ISBN 9780521816267.

- Nezmění se jen jméno v závorkách ale především **bibliografická citace v seznamu literatury**.
- Je nutné citovat také studii/část knihy, které se to týká, ne pouze celý dokument.
- Pokud bychom čerpali z více kapitol ze stejné obsáhlé publikace, autoři v seznamu literatury by byli seřazení podle autorů.
- Když budu citovat ze dvou kapitol, i když se jedná o stejnou knihu, v seznamu literatury budou dvě citace, protože se liší autoři!
- Nikdy nemůžeme citovat autora a odkazovat na editory.

NTK
50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

Hledání v celém fondu NTK...
Vše

nebo v jednotlivých zdrojích: Katalog, e-knihy A-Z, e-časopisy A-Z, e-zdroje,

Co u nás najdete ▾ Služby a podpora ▾ Kultura a události ▾ O nás ▾ Projekty a inovace ▾
Hledání na webu...

Titulní strana / Služby a podpora / Podpora studentů a akademického psaní / Kurzy a workshopy / Střední školy

Informační příprava pro studenty a pedagogy středních škol

Podpora studentů

Je zaměřena na pomoc při **psaní závěrečných a seminárních prací**. Při workshopech klademe důraz na rozvoj kritického myšlení, vyhledání a výběr vhodných zdrojů, psaní a prezentaci odborného obsahu.

Témata workshopů (možno kombinovat):

- Odborný vs. Populárně naučný zdroj (rozdíly, jak je rozpoznat, co v nich najdeme)
- CRAAP filtr – hodnocení informací nebo mediálních zdrojů z hlediska použitelnosti, relevance, důvěryhodnosti...
- Online encyklopedie (Wikipedie vs. Encyklopedie Britannica, úskalí, výhody...)
- Nástroje pro vyhledávání a tvorbu dotazu (klíčová slova, operátory, uvozovky...)
- Google vs. Google Scholar (jak fungují, co prohledávají...)

Kontaktujte nás

✉ info@techlib.cz
☎ 232 002 503

Rychlé odkazy

Editor: Sasha Skenderija

Poslední změna: 3.1. 2020 15:01

SKENDERIJA, Sasha, ed. 2020. Informační podpora pro studenty středních škol. *Národní technická knihovna* [online]. 3. 1. 2020 [vid. 2020-03-27].
Dostupné z: <https://www.techlib.cz/cs/83607-stredni-skoly>

Morální závěr + citování Facebooku

Shit Academics Say. In: *Facebook* [obrázek online] 15. 1. 2018. [cit. 2019-03-18]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/academicssay/photos/a.1499246890297103/2108356189386167/?type=3&theater>

Když budete v koncích...

Pátrejte:

NTK Guide

Vzorové SŠ práce

- humanitní
- přírodovědná

Pište:

reference@techlib.cz

Konzultace na objednávku

<https://www.facebook.com/napisudiplomku>

Mrkněte na náš online návod na citace a na vzorové SŠ práce (obsahují spoustu užitečných tipů, rad a ukázek), objednejte se na konzultaci nebo nám napište své dotazy. :)

Terka a Pája

pavlina.tassanyi@techlib.cz

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E

Národní technická knihovna

National Library of Technology

tereza.kadlecova@techlib.cz